

Funded by
**The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment**

Трудове життя у Фінляндії

ФІНЛЯНДІЯ - МАЛЕНЬКА КРАЇНА. У ВАС ОДНЕ ІМ'Я.

- **Довіра та професійні рекомендації дуже важливі.**
- **Чесність і дотримання обіцянок є головними цінностями для багатьох фінів.**
- **Починайте і завершуйте всі робочі відносини з гідністю і повагою, професійно.**

8% НАСЕЛЕННЯ ФІНЛЯНДІЇ МАЮТЬ ІММІГРАНТСЬКЕ ПОХОДЖЕННЯ

- Ви є першопрохідцем (амбасадором) власної культури.
- Ви робите свій внесок у формування ставлення до найму працівників, які приїжджають з-за кордону.

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

1. **Право на працю (Maahanmuuttovirasto - Migri):** Право на роботу, пов'язане з дозволом на проживання, може бути необмеженим, тобто ви можете працювати в будь-якій сфері без обмежень. З деякими дозволами право на роботу може бути певним чином обмежене.
2. **DVV (Агентство цифрових і демографічних даних):** Зареєструйте свою адресу та отримайте номер соціального страхування / особистий код, необхідний, наприклад, для отримання пенсії та інших пільг, що надаються резидентам / громадянам.
3. **ФІНСЬКЕ ПОСВІДЧЕННЯ ОСОБИ (видається поліцією):** Документ з фотографією, який видається для посвідчення особи громадянина Фінляндії або іноземця, який постійно проживає у Фінляндії.
4. **БАНКІВСЬКИЙ РАХУНОК + NETBANKING (видається банком):** зарплата, виставлення рахунків, оплата рахунків
5. **ПОДАТКОВА ІНСПЕКЦІЯ:** отримати податкову картку в податковій інспекції

ДОЗВІЛ НА РОБОТУ АБО ПРАВО НА РОБОТУ

- Перевірте статус вашого дозволу на роботу за допомогою Migri
- Якщо ви шукач притулку, подайте заяву на отримання права на роботу в Migri, за законом ви маєте право на роботу:
 - Через 3 місяці, якщо ви подаєте заяву про надання притулку з паспортом
 - Через 6 місяців, якщо Ви подаєте заяву про надання притулку без паспорта

Ви можете працювати тільки після отримання права на роботу від Migri.

- Українські біженці можуть подати заяву після отримання тимчасового захисту.
- Студенти мають особливі трудові права та робочий час.

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ

- У Фінляндії ви сплачуєте податки з вашої зарплати та інших доходів. Сума податку залежить від того, який дохід ви отримуєте.
- Податки сплачуються на зароблений дохід і дохід від капіталу.
- Система оподаткування є прогресивною: з більшої зарплати ви сплачуєте більшу частку податку, ніж з меншої.
- Ставка податку розраховується окремо для кожної особи: Ви можете розрахувати власний відсоток податку за допомогою калькулятора Податкової адміністрації.
- З податкових грошей держава оплачує охорону здоров'я, освіту, дошкільну освіту та догляд за дітьми, оборону, умови для занять спортом, мистецтвом та хобі.

ПОДАТКОВА КАРТКА

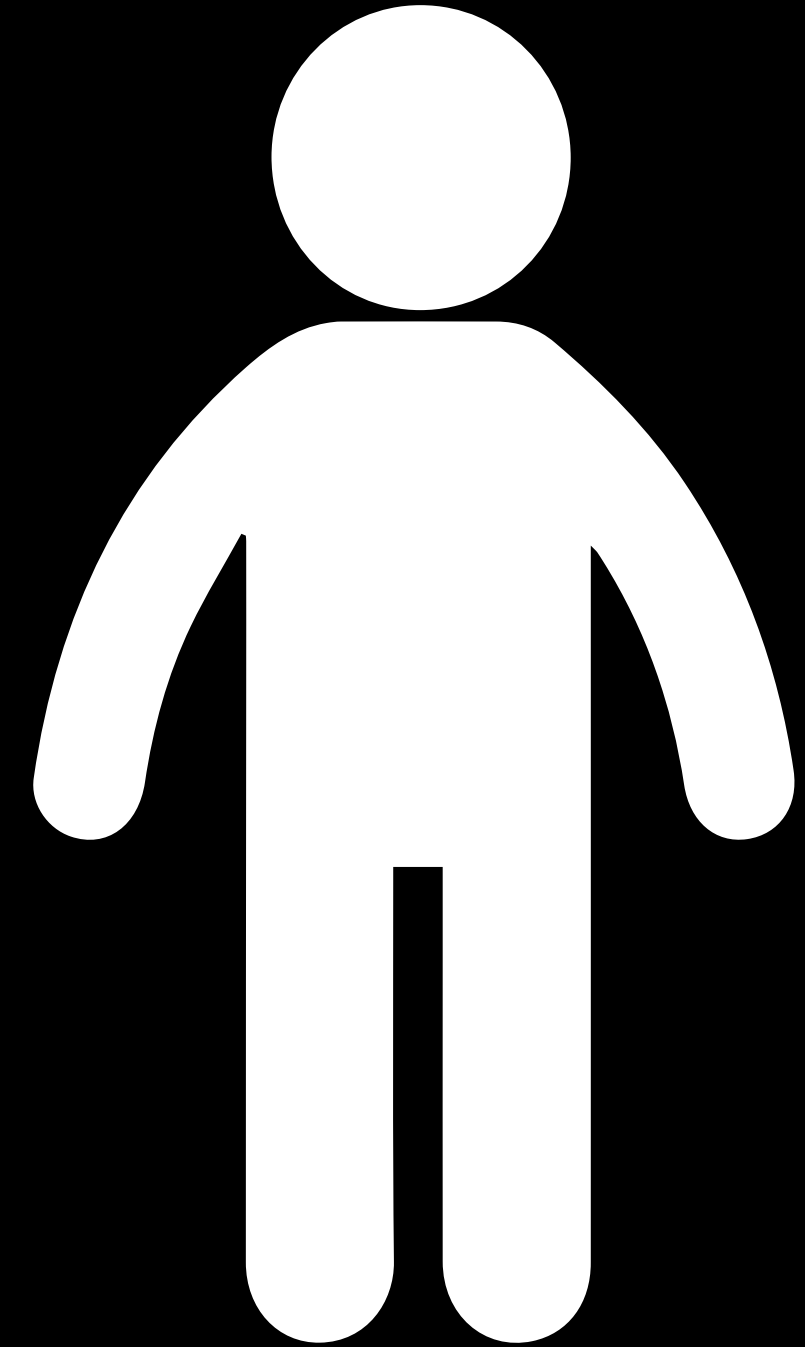
- Вам необхідно мати податкову картку, якщо ви отримуєте зарплату або інший дохід у Фінляндії. Це також стосується доходів, які ви отримуєте з-за кордону.
- У податковій картці вказана ваша податкова ставка. Роботодавець буде знати, скільки податків утримувати з вашої зарплати. Якщо ви не покажете податкову картку роботодавцю, він вирахує 60% від вашої зарплати як податки. Надішліть копію податкової картки роботодавцю.
- Податкове управління щороку розраховує, чи сплатили ви достатню суму податку з ваших доходів.
- Якщо ви щойно переїхали до Фінляндії, ви можете отримати податкову картку в місцевій податковій службі. Ви також можете отримати її по телефону або онлайн, якщо у вас є номер соціального страхування та банківський ідентифікатор.
- Вам потрібно повідомити податковому інспектору оцінку вашого доходу за рік, щоб ви могли отримати податкову картку з розміром відрахувань. Якщо протягом року ваш дохід зміниться, замовте нову податкову картку.

БАНКІВСЬКИЙ РАХУНОК

- Вимоги до банківського рахунку (паспорт, фінський номер соціального страхування з фінського реєстру актів цивільного стану (Maistratti), постійна адреса)
- Вимоги до нетбанкінгу (паспорт, фінський номер соціального страхування з фінського реєстру актів цивільного стану (Maistratti), постійна адреса, фінське посвідчення особи з поліції)
- Якщо у вас немає банківського рахунку (шукачі притулку), отримайте картку PFS у центрі тимчасового розміщення та надайте інструкції своєму роботодавцю для виплати заробітної плати
- Більше про це читайте [тут](#) і [тут](#).

ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

ПРАЦІВНИК МАЄ ПРАВО:

- Отримувати заробітну плату відповідно до трудового договору та колективного договору
- Отримати належну підготовку для роботи
- Користуватися правовим захистом, передбаченим законодавством та договорами
- Працювати в здоровому та безпечному середовищі
- Вступати до профспілки
- Працювати на декількох роботах, дотримуючись обмежень робочого часу та обмежень щодо дозволу на проживання, якщо такі є

ПРАЦІВНИК ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ:

- Дотримуватися узгодженого робочого часу
 - Ретельно виконувати роботу та слідувати вказівкам керівництва
 - Дотримуватися правил безпеки та оперативно інформувати керівництво про будь-які проблеми
 - Зберігати комерційну таємницю
 - Враховувати інтереси роботодавця
- Примітка: Як шукач притулку, ви зобов'язані повідомити свого роботодавця про припинення процесу пошуку притулку або про те, що ваш дозвіл на працевлаштування став недійсним.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ РОБОТОДАВЦІВ

Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

РОБОТОДАВЕЦЬ МАЄ ПРАВО:

- Керувати роботою та надавати інструкції та розпорядження
- Розірвати трудовий договір у законних межах
- Розірвати трудовий договір під час випробувального терміну

РОБОТОДАВЕЦЬ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ:

- Забезпечити безпечні умови праці
- Виплачувати заробітну плату та дотримуватися правил, передбачених трудовою угодою та колективним договором
- Ставитися до працівників однаково, незалежно від їхнього походження, віросповідання, статі, віку чи політичних поглядів
- Надавати принаймні базову медичну допомогу та обов'язкове страхування
- Примітка: Роботодавці несуть відповідальність за перевірку права на працю шукачів притулку через Імміграційну службу.

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР

 Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

У ТРУДОВОМУ ДОГОВОРІ МІСТИТЬСЯ:

- Термін зайнятості:
 - постійна, строкова, неповна зайнятість, робота влітку або контракт з нульовим робочим днем
- Дати початку та закінчення контракту
- Тривалість випробувального терміну (не повинна перевищувати половину тривалості контракту)
- Основні завдання та обов'язки
- Кількість робочих годин на день, тиждень, місяць або за проектом
- Розмір заробітної плати та день або графік виплат
- Додаткові пільги, якщо такі є
- Підписи обох сторін

КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ У ФІНЛЯНДІЇ

- Юридично обов'язкова угода між роботодавцями та профспілками: Колективні договори застосовуються до конкретних галузей або професій.
- Вони охоплюють такі аспекти, як заробітна плата, робочий час, відпустки, пільги та умови праці
- Колективні договори мають визначений термін дії і можуть бути продовжені.
- Вони забезпечують правовий захист працівників і можуть бути застосовані в разі порушень.
- Версії більшості колективних договорів фінською мовою доступні в Інтернеті в базі даних Finlex за адресою www.finlex.fi . База даних Finlex (www.finlex.fi/en) також містить англійські переклади основних трудових законів, таких як Закон про трудові договори та Закон про щорічні відпустки.
- У Фінляндії налічується близько 160 колективних договорів, що мають загальнообов'язкову силу.

ПРОФСПІЛКИ ТА ФОНДИ ДОПОМОГИ ПО БЕЗРОБІТТЮ

- Профспілки ведуть перемовини з профспілками роботодавців, наприклад, про заробітну плату та інші умови праці від імені працівників. Більшість фінів є членами профспілки або каси взаємодопомоги, або ж обох.
- Ви можете вступити до профспілки у своїй галузі, якщо бажаєте. До більшості профспілок можна вступити, заповнивши анкету на сайті профспілки або просто звернувшись до них. Члени профспілки сплачують профспілці членські внески, які зазвичай становлять близько 1-2% від їхньої заробітної плати. Членські внески не підлягають оподаткуванню.
- Ви повинні стати членом каси взаємодопомоги. Як член каси, ви можете отримувати допомогу по безробіттю, пов'язану із заробітком, яка є вищою за базову допомогу по безробіттю. Коли ви вступаєте до профспілки, ви можете вступити до профспілкової каси на випадок безробіття.

Примітка: Профспілки та фонд страхування на випадок безробіття є окремими системами.

ЗАРОБІТНА ПЛАТА

 Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

ВИПЛАТА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

- Ваша заробітна плата може базуватися на погодинній, місячній ставці або на проектній основі.
- Зазвичай виплачується кожні два тижні або раз на місяць.
- Податки та інші відрахування будуть вираховуватися з вашої зарплати.
 - Примітка: Сума, яку ви отримуєте після сплати податків та інших відрахувань, може бути меншою за погодинну ставку, зазначену у вашому контракті.

ІНШІ ВІДРАХУВАННЯ

- Окрім податків, існують й інші відрахування із заробітної плати:
 - Пенсійні витрати (приблизно **7,5%** від зарплати) та витрати на страхування на випадок безробіття (приблизно **1,40%**).
- Наприклад, працівник, який заробляє 2000 євро на місяць до сплати податків, матиме відрахування, розраховані наступним чином:
 - Податок у розмірі 20% (ставка податку залежить від заробітної плати і вказана на податковій картці) = 400 євро
 - Пенсія (TYEL) за ставкою 7,15% = 143 євро
 - Витрати на страхування на випадок безробіття 1,40% = 28 євро
 - Заробітна плата, що виплачується на рахунок працівника = 1429 євро

ОХОРОНА ПРАЦІ

- Фінське законодавство вимагає, щоб усі працівники отримували безкоштовну медичну допомогу на робочому місці.
- Мета: Сприяти здоров'ю, працездатності та безпеці працівників на робочому місці.
- Послуги:
 - Регулярні медичні огляди
 - Обстеження та лікування симптомів, пов'язаних з роботою
 - Додаткова медична допомога (на розсуд роботодавця)
 - Забезпечення конфіденційності, передача результатів обстеження роботодавцю, якщо це необхідно
- Покриття не поширюється на сім'ю працівника.
- Kela відшкодовує частину витрат.

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗДОРОВ'Я

- Забезпечує дотримання правил охорони праці та техніки безпеки.
- Просуває безпечні та здорові умови праці.
- Надає рекомендації та підтримку роботодавцям та працівникам.
- Інформаційні джерела:
 - [Ministry of Social Affairs and Health](#)
 - [The Social Insurance Institution of Finland \(Kela\)](#)

ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ

Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

ЗАКІНЧЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ

- Під час випробувального терміну працівник або роботодавець може негайно розірвати трудові відносини без пояснення причин.
- Строковий трудовий договір закінчується в день, зазначений у трудовому договорі, якщо немає домовленості про його продовження, бажано в письмовій формі.
- Постійний контракт закінчується, коли роботодавець або працівник розриває його.
- Роботодавець може розірвати постійний контракт через фінансові або виробничі причини або через серйозні порушення з боку працівника.

ТЕРМІН ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ

- Працюєте менше 5 років: повідомлення за 2 тижні
 - Працюєте більше 5 років: повідомлення за 1 місяць
- Примітка: Щоб визначити необхідний термін попередження, зверніться до свого керівника та ознайомтеся з трудовим договором або колективним договором.

КУЛЬТУРА ПРАЦІ У ФІНЛЯНДІЇ

ЯК ПІДТРИМУВАТИ ПРОФЕСІЙНУ КОМУНІКАЦІЮ?

 Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

ПЕРЕБУВАННЯ ТА ВІДСУТНІСТЬ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

- **Комунікація:** Використовуйте електронну пошту або телефон, щоб залишатися на зв'язку з колегами та керівництвом, уникаючи Messenger або WhatsApp, якщо це не погоджено.
- **Пунктуальність:** Приходьте вчасно і будьте пунктуальні на роботі. Систематичні запізнення можуть призвести до звільнення.
- **Контроль:** Навіть при гнучкому робочому графіку та мінімальному контролі ваша робота і результати все одно контролюються. Віддалені робочі дні вважаються робочими.
- **Лікарняний лист:** Якщо ви захворіли, негайно повідомте про це свого керівника телефоном.
- **Відсутність на роботі:** Заздалегідь запитуйте дозвіл на важливі зустрічі в робочий час.

ВІДПУСТКИ

 Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

- Щорічна відпустка накопичується, якщо ви працюєте щонайменше 14 днів на місяць.
- Розрахунок щорічної відпустки:
 - Менше одного року: 2 дні/місяць
 - Більше одного року: 2,5 дня/місяць
- Зарплата під час відпустки: Ви отримуєте свою звичайну зарплату.
- Суботи вважаються відпусткою, а календарні свята - ні.
- Один тиждень відпустки вимагає 6 днів відпустки.
- Працівники з неповним робочим днем отримують щорічну відпустку.
- Планування та комунікація:
 - Узгоджуйте плани на відпустку.
 - Інформуйте роботодавця заздалегідь.

ПРОФЕСІЙНА ПОВЕДІНКА НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

 Funded by
The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment

РІВНІСТЬ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

- Рівні можливості та справедливе ставлення до всіх працівників.
- Рівність, передбачена законом.
- Цінність і повага до думок і внеску всіх співробітників.
- Звертатися один до одного на ім'я, незалежно від посади.
- Рівність статусу та прав між чоловіками та жінками.
- Нульова толерантність до дискримінації на основі особистих характеристик.

РЕЛІГІЯ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ

- Більшість фінів не дуже релігійні.
- Багато християнських звичаїв все ще дотримуються, а релігійні свята є оплачуваними вихідними.
- Ритуали та релігійні звичаї не мають місця на робочому місці у Фінляндії.
- Однак, якщо ви зазвичай молитеся протягом робочого дня, поясніть це своєму керівнику і попросіть надати вам місце для молитви. Це можливо під час звичайних перерв у роботі.

СПІВПРАЦЯ З ФІНСЬКИМИ КОЛЕГАМИ

- Командна робота високо цінується на фінських підприємствах
- Зустрічі починаються і закінчуються вчасно і, як правило, зосереджені виключно на робочих темах
- Фіни схильні до прямолінійності у спілкуванні, а висловлення власної думки не вважається неввічливим
- Вітається активне слухання
- Ваш роботодавець/керівник очікує, що його інформуватимуть про будь-які питання чи проблеми
- Фіни цінують особистий простір, тому важливо не стояти надто близько до когось.

СТАВЛЕННЯ ДУЖЕ ВАЖЛИВЕ

- Будьте активними, чесними та демонструйте готовність до навчання.
- Утримуйтеся від негативних відгуків про теперішнього чи попереднього роботодавця.
- Робочі завдання зазвичай обговорюються на зустрічах, тому варто робити нотатки для довідок.
- Не соромтеся звертатися за роз'ясненнями, якщо ви в чомусь не впевнені.
- Завжди виконуйте свої зобов'язання та домовленості.
- Важливо зазначити, що **насильство на робочому місці є неприпустимим**.

ЯК ВИРІШУВАТИ ПРОБЛЕМИ НА РОБОТІ?

Вирішення конфліктів

- Формування навичок ефективної комунікації для мирного вирішення конфліктів
- Сприяння відкритому діалогу та активному слуханню для розуміння різних точок зору

Затримка платежу

- Знати свої права щодо своєчасної та точної виплати заробітної плати
- Комунікація з роботодавцем або відповідними органами для вирішення проблем із затримкою виплати заробітної плати

Експлуатація

- Ознайомлення з трудовим законодавством та своїми правами як працівника
- Зв'язок з профспілками, організаціями або юридичною підтримкою для вирішення проблем, пов'язаних з експлуатацією

ЯК ВИРІШУВАТИ ПРОБЛЕМИ НА РОБОТІ?

Домагання на робочому місці

- Розпізнавати та заявляти про домагання, дискримінацію та знуцання і виступати проти них
- Звертатися за підтримкою до керівників, відділу кадрів або зовнішніх ресурсів для вирішення проблеми

Небезпечні умови праці

- Звертати увагу на протоколи безпеки та повідомляти про будь-які загрози або проблеми
- Співпрацювати з колегами та керівництвом для забезпечення безпечного робочого середовища

Відсутність балансу між роботою та особистим життям

- Встановлення меж і надання пріоритету особистому благополуччю поряд з робочими зобов'язаннями
- Вивчення гнучкого графіку роботи або обговорення робочого навантаження з керівниками

Відсутність кар'єрного росту

- Проявляти ініціативу щодо підвищення кваліфікації за допомогою тренінгів, семінарів або онлайн-курсів
- Обговорювати кар'єру з керівниками та шукати можливості для зростання

ПРАЦЮЮ ЯК ПІДПРИЄМЕЦЬ

- У Фінляндії досить легко розпочати власний бізнес. Підприємництво дає вам гнучкість у виборі клієнтів і проектів, управлінні робочим навантаженням і можливість бути самим собі керівником.
- У Фінляндії ви можете бути легким підприємцем, що дозволяє вам працювати як незалежний підрядник або фрілансер.
- **Примітка: деякі професії, такі як водій таксі, доставка їжі та прибирання, іноді вважаються легким підприємництвом. ЗАВЖДИ уважно ознайомтеся з договором, перш ніж його підписувати.**
- **Заняття підприємницькою діяльністю може вплинути на розмір допомоги по безробіттю від Kela, докладніше про це читайте тут:**
- <https://www.kela.fi/self-employed-persons-quick-guide>
- Якщо вам потрібна додаткова інформація про підприємництво, зверніться до нашої бізнес-програми: <https://startuprefugees.com/contact-us/>

ДОПОМОГА ТА КОНСУЛЬТАЦІЇ

- SAK – телефонне сервіс-обслуговування англійською та фінською мовами
<https://www.sak.fi/tyoelama/maahanmuuttajat>
- Työsuojelu / Управління охорони праці - гаряча лінія англійською та фінською мовами <https://www.tyosuojelu.fi/web/en/about-us/services/telephone-service>
- Info Finland – website with information
<https://www.infofinland.fi/uk/work-and-enterprise>
- Työterveyslaitos / Фінський інститут охорони праці - багатомовний путівник
<https://www.ttl.fi/file-download/download/public/371>

Всі готові рухатись далі! :)

Настав час для тренінгу з проходження співбесіди!!

УСПІХУ!

Funded by
**The Service Centre for
Continuous Learning
and Employment**

info@startuprefugees.com